

Bijdrage van de Dierenbescherming aan het Rondetafelgesprek van Provinciale Staten over wilde zwijnen in Noord-Brabant, Den Bosch 10 juni 2016

Geachte leden van Provinciale Staten,

Bedankt voor uw uitnodiging om vandaag namens de Dierenbescherming aanwezig te mogen zijn bij dit rondetafelgesprek. Eerder deze week hebben wij u onze uitgebreide visie doen toekomen. Graag zou ik hierbij de volgende punten nog eens willen benadrukken.

Visie van de Dierenbescherming

Handhaving van de nulstand van wilde zwijnen in Noord-Brabant is niet reëel en niet houdbaar. Dit blijkt alleen al uit het feit dat in drie mogelijke leefgebieden zich inmiddels populaties hebben ontwikkeld van bij elkaar zo'n 300 tot 400 dieren.

De Dierenbescherming ziet dan ook graag dat de nulstand wordt opgeheven in die gebieden waar wilde zwijnen zich goed kunnen vestigen. De vestiging van wilde zwijnen biedt de provincie nadrukkelijk kansen vanuit ecologisch, recreatief en economisch oogpunt. Bij een groot deel van de bevolking lijkt hiervoor ook draagvlak te zijn.

Deze leefgebieden zouden tevens *rustgebied* moeten zijn voor de wilde zwijnen. Oftewel, het instellen van leefgebieden zou gecombineerd moeten worden met het binnen deze gebieden beperken van afschot tot een minimum. Afschot in leefgebieden is namelijk contraproductief omdat dit de wilde zwijnen juist uit het gebied verjaagt richting landbouwgronden en wegen. Wetenschappelijk is ook aangetoond dat bejaging leidt tot snellere reproductie. Maatschappelijk gezien lijkt de combinatie van 'leefgebied' met 'bejaging' niet goed met elkaar te rijmen.

Oftewel, indien er in Noord-Brabant inderdaad leefgebieden voor wilde zwijnen worden ingesteld; doe dit dan ook écht goed en op een maatschappelijk verantwoorde wijze. Er ligt in onze optiek een duidelijke taak voor de provincie om hieraan verdere invulling te geven. Samen met de betrokken stakeholders. Daarbij is van belang dat de provincie vooraf aangeeft hoe mogelijke overlast voorkomen en gecompenseerd gaat worden.

De risico's voor de varkenssector zijn bij nadere beschouwing zeer beperkt. Schade aan gewassen en aan het verkeer zijn via het inzetten van preventieve, diervriendelijke maatregelen goed in te perken. Geschikte hekwerken kunnen op (risico-)locaties zorgen voor 100% reductie in gewasschade en verkeersongevallen. Naast hekken zijn wildsignaleringsystemen een hoog effectief middel om verkeersongevallen te verminderen. Deze twee middelen verdienen ons inziens dan ook een prominente plek in het beheersen van wilde zwijnen populaties in Noord-Brabant.

In meer algemene zin dient de provincie zich wat ons betreft in te zetten voor de ontwikkeling en implementatie van diervriendelijke maatregelen om schade te beperken. Dit kan onder meer via financiële, uitvoerings- en communicatieve ondersteuning richting agrariërs. Goede communicatie over de 'komst' van leefgebieden voor wilde zwijnen is overigens hoe dan ook van groot belang, ook richting de Brabantse bevolking in meer algemene zin.

Conclusie

Er lijkt een ruim draagvlak te zijn voor het instellen van leefgebieden voor wilde zwijnen in Noord-Brabant, en het nulstandbeleid los te laten. Dit zou getuigen van een redelijke en realistische aanpak die recht doet aan de feitelijke situatie zoals die is ontstaan, het gevoerde natuurbeleid én aan het wilde zwijn zelf.

Maar als dit zo wordt geregeld, doe het dan meteen goed. Met een duidelijke regierol voor de provincie, maar met betrokkenheid van stakeholders en inwoners. Met zo min mogelijk afschot binnen de leefgebieden maar juist met zoveel mogelijk oog voor de inzet van preventieve, diervriendelijke middelen. Daarbij mag de provincie gerust voorop lopen, en innovatief zijn binnen Nederland.

De Dierenbescherming kan de voortvarende totstandkoming van leefgebieden voor wilde zwijnen in Noord-Brabant, en daarmee het loslaten van het huidige nulstandbeleid, al met al alleen maar van harte ondersteunen. We vragen Provinciale Staten dan ook, om vanuit uw rol de totstandkoming van een nieuwe provinciale praktijk rondom de omgang met wilde zwijnen dan ook zoveel mogelijk te bevorderen.

WILDE ZWIJNEN IN NOORD- BRABANT

Achtergrond, kennis, visie en advies

Colofon

Auteur(s) Femmie Smit

Datum 26 mei 2016

Versie 2

Dierenbescherming

Regulusweg 11

85980

2516 AC Den Haag

T 088 81 13 000

www.dierenbescherming.nl

© Copyright Dierenbescherming 2014

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren.

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	4
2.	Achtergrond	5
3.	Visie op en kennis over wilde zwijnen in Noord-Brabant	7
4.	Advies over beheer wilde zwijnen in Noord-Brabant	9
5.	Algemene standpunten van de Dierenbescherming	10
5.1	Natuur	10
5.2	Jacht	10
5.3	Schadebestrijding en beheer	10
5.4	Contraceptie als methode in het beheer	10

1. SAMENVATTING

Wetende dat:

- Handhaving van de nulstand van wilde zwijnen in Noord-Brabant niet reëel en niet houdbaar is;
- Het uitbreiden van jachtmiddelen (restlichtkijkers en één-op-één drukjacht) om de nulstand te realiseren ethisch niet verantwoord is omdat het onnodig dierenleed veroorzaakt en geen maatschappelijk draagvlak heeft;
- Afschot in leefgebieden contraproductief is omdat dit juist dieren uit het gebied naar landbouwgebieden en wegen verjaagt en dat afschot leidt tot snellere reproductie en daarbij ook nog eens veel bijkomende schade aan (andere) dieren oplevert;
- Noord-Brabant geschikt gebieden heeft voor de vestiging van wilde zwijnen en dat dit zowel vanuit natuur, recreatief en economisch oogpunt kansen biedt;
- De risico's voor de varkenssector zeer beperkt zijn en schade aan gewassen en verkeer via het inzetten van preventieve diervriendelijke maatregelen goed zijn in te perken. Denk daarbij in dit geval aan hekken, wildsignaleringsystemen en ecoducten.;
- Dat de provincies nu verantwoordelijk zijn voor het uitkeren van schade en maatregelen te bevorderen ter voorkoming en bestrijding van faunaschade (voorheen een centrale overheidstaak);
- De schadekostenpost gereduceerd kan worden als preventieve diervriendelijke maatregelen slim worden ingezet;
- Draagvlak voor wilde zwijnen wel onder een groot deel van het algemene publiek aanwezig is maar niet bij agrariërs.

Adviseert de Dierenbescherming de Provincie:

- De nulstand op te heffen in die gebieden waar wilde zwijnen zich goed kunnen vestigen en waar diervriendelijke preventieve maatregelen om schade buiten leefgebieden te beperken mogelijk zijn;
- Binnen deze gebieden afschot tot een minimum te beperken;
- Zich in te zetten voor de ontwikkeling en implementatie van diervriendelijke preventieve maatregelen om schade te beperken. Dit kan onder meer via financiële, uitvoerings- en communicatieve ondersteuning.

2. ACHTERGROND

Voor de gehele provincie Noord-Brabant is een nulstand voor wilde zwijnen van kracht. Dat wil zeggen dat er geen wilde zwijnen mogen leven in deze provincie. De provincie heeft hiervoor gekozen omdat zwijnen wel eens overlast zouden kunnen geven, zoals hinder voor het verkeer met verkeersongevallen tot gevolg, schade aan gewassen en het verspreiden van ziektes naar gehouden varkens. De faunabeheereenheid van Noord-Brabant, waar grondeigenaren zitting in hebben, heeft een ontheffing om wilde zwijnen af te schieten en de nulstand zo goed mogelijk te handhaven. Deze ontheffing schuift zij door aan jagers. Het afschot neemt ieder jaar toe (van 42 in 2010 naar 329 in 2014¹). Toch worden op diverse plekken in Noord Brabant wilde zwijnen waargenomen. In het Leenderbos, de Groote Peel (Asten) en Gemert-Bakel (Stippelberg) zijn populaties gesignaleerd. Men schat dat er zo'n 300 tot 400 dieren aanwezig zijn.

Het lukt op dit moment dus niet om de nulstand te realiseren. De Provincie (Gedeputeerde Staten) heeft zich dit al een aantal jaar gerealiseerd en kwam in 2012 met het voorstel om leefgebieden voor wilde zwijnen aan te wijzen en wilden zelfs wilde zwijnen herintroduceren. De motivatie van de Provincie om wilde zwijnen te introduceren was drieledig. Ten eerste zijn ze een verrijking voor de natuur, niet alleen als dier op zichzelf, maar ook via het bevorderen van de plantensoortenrijkdom². Ten tweede hebben zij een recreatieve en economische waarde³. En ten derde lijkt de Brabantse bevolking hier wel degelijk animo voor te hebben⁴. Dit voornemen is echter niet door Provinciale Staten overgenomen en kreeg geen plaats in de integrale provinciale natuur- en landschapsvisie 2012-2022⁵.

Sinds 2012 is de discussie rondom wilde zwijnen onder stakeholders, waaronder natuur-, jacht- en agrarische organisaties en gemeentelijke overheden en Provincie, doorgegaan. In maart 2015 organiseerde de Provincie zwijgentafels in de drie regio's waar zwijnen voorkomen, met gemeente, natuurorganisaties (inclusief terreinbeheerders), jagers en agrariërs (dierenwelzijn werd hierin niet meegenomen). Daaruit kwam naar voren dat agrariërs andere verwachtingen hebben dan jagers en natuurorganisaties. De jagers willen op zich de nulstand wel realiseren, maar zien dat dit niet uitvoerbaar is omdat wilde zwijnen slim zijn en zich goed weten te verstoppen. De agrariërs zijn van mening dat de inspanning die er op gepleegd wordt niet voldoende is en dat de nulstand wel te realiseren is. Volgens de land- en tuinbouwvereniging waren alle deelnemers in de regio van Leenderbos, voor het handhaven van de nulstand⁶. Echter, dit strookt niet met de standpunten van natuurorganisaties, die de aanwezigheid van wilde zwijnen juist waarderen door hun toegevoegde waarde voor de biodiversiteit van het gebied.

¹ <http://www.ed.nl/regio/cranendonck-e-o/heeze-leende/meer-wilde-zwijnen-afgeschoten-in-brabant-maar-toch-daalt-hun-aantal-niet-1.5599129>

² Groot Bruinderink & Hazebroek (1996) Wild boar (*Sus scrofa scrofa* L..) rooting and forest regeneration on podzolic soils in the Netherlands. Forest Ecology and Management 88: 71-80

³ Bade et al. (2010) Wild van de economie over de baten van bronst, burlen en andere beestachtige belevenissen. KNNV ISBN 9789050113434

⁴ Van den Berg (2012) Beleving van natuur en landschap in Brabant. Draagvlak- en belevingsonderzoek voor het provinciaal natuur- en landschapsbeleid. Rijksuniversiteit Groningen <http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/natuur/voorstel-natuur-en-landschapsbeleid-naar-staten.aspx>

⁵ Provincie Noord-Brabant (2012) Brabant: uitnodigend groen. Integrale provinciale natuur- en landschapsvisie 2012-2022. <http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/natuur/voorstel-natuur-en-landschapsbeleid-naar-staten.aspx>

⁶ <http://www.zltokempenzuidoost.nl/media/default.aspx/zltoafd/org/9968/nieuwsflits-april-2015-nr-70-pdf>

Na de zwijntafels heeft Gedeputeerde op 10 maart 2015⁷ een notitie beloofd aan de statenleden met daarin de visie van GS op dit vraagstuk. Tot op heden is deze notitie nog niet gerealiseerd en deze lijkt er ook niet meer te komen. Wel heeft Gedeputeerde in januari 2016 aan Provinciale Staten voorgesteld om een expert-meeting te organiseren. Voor deze bijeenkomst, die 10 juni gehouden wordt, is ook de Dierenbescherming gevraagd haar visie op dit vraagstuk te geven. Deze hebben wij in dit document uitgebreid weergegeven, inclusief kennis en advies richting Provincie.

⁷ <file:///H:/Downloads/3791254.pdf>

3. VISIE OP EN KENNIS OVER WILDE ZWIJNEN IN NOORD-BRABANT

In het belang van het dier ziet de Dierenbescherming graag dat wilde zwijnen zich mogen vestigen in geschikte gebied in Noord-Brabant. Daarnaast ziet zij graag dat jacht binnen deze leefgebieden op wilde zwijnen tot een minimum beperkt is. Tot slot ziet zij graag dat de Provincie hierin faciliteert door leefgebieden aan te wijzen en preventieve maatregelen toe te passen om schade buiten de leefgebieden te beperken.

Het vasthouden aan de nulstand is niet houdbaar gebleken in de praktijk en bovendien niet bevorderlijk voor de biodiversiteit. Naast hun bijdrage als soort zelf, verrijken wilde zwijnen ook het ecosystemen doordat zij via hun gewroet kiemprocessen van planten te bevorderen en via hun vacht zaden verspreiden⁸. Wetenschappers⁹ en zoogdierspecialisten¹⁰ geven aan dat het huidige zwijnenbeleid achter de feiten aanloopt en dat vasthouden aan de nulstand niet reëel is. Middelen toestaan die jachtintensiteit verhogen, maar stroperij in de hand werken (restlichtversterkers) en/of grote dierenwelzijnsnadelen veroorzaken door grote verstoring (één-op-één drukjacht)^{6,11}, zijn niet ethisch verantwoord en zullen ongetwijfeld leiden tot veel weerstand onder de bevolking. Daarnaast zorgt intensieve jacht voor onrust op plekken waar zwijnen zich juist geborgen zouden moeten voelen^{12,13} en zorgt het voor een verschuiving van dag-actief zijn naar nachtactief zijn¹¹. Het is belangrijk dit te voorkomen omdat juist tijdens de nachtelijke uren ongevallen plaats vinden door verminderd zicht van de automobilist^{16,17}. Bovendien blijkt uit onderzoek dat de voortplantingssnelheid verhoogd wordt onder hoge jachtdruk. In intensief bejaagde gebieden blijken jongen eerder in het jaar geboren te worden, waardoor de jonge vrouwtjes meer tijd hebben om te groeien en in staat zijn om al in hun tweede levensjaar biggen te produceren (op een leeftijd van 1 jaar)¹⁴. In gebieden waar jacht niet intensief is worden de jongen later in het jaar geboren, waardoor de jonge vrouwtjes in het jaar daarop niet voldoende op gewicht zijn om zich te kunnen voortplanten. Zij reproduceren dan ook niet in hun tweede levensjaar. Kortom, jacht leidt tot een snellere toename van zwijnen en veroorzaakt een vicieuze cirkel: Meer aanwas, meer jacht, nog meer aanwas, nog meer jacht etc..

Eerder is vastgesteld dat Noord-Brabant meerdere geschikte leefgebieden voor wilde zwijnen bevat^{10,15}. Bij deze evaluaties werd ook rekening gehouden met het risico dat wilde zwijnen ziektes kunnen overdragen aan gehouden varkens. Dit risico is overigens klein tot zeer klein. Uit steekproeven blijkt

⁸ Groot Bruinderink & Hazebroek (1996) Wild boar (*Sus scrofa scrofa* L..) rooting and forest regeneration on podzolic soils in the Netherlands. Forest Ecology and Management 88: 71-80

⁹ de Boo (2012) Half varken, Half zwijn. NRC, 5 mei. <http://www.de-boo.nl/marion/materiaal/article/wildzwijn.pdf>

¹⁰ Zoogdierverseniging (2010) Kanskaart 'Wilde Zwijnen in Nederland' onthuld. <http://www.zoogdierverseniging.nl/node/1017>

¹¹ Keuling et al. (2008) How does hunting influence activity and spatial usage in wild boar *Sus scrofa* L.? Wildlife Research 54, 729-737.

¹² Fournier (1995) Effects of shooting with hounds on size of resting range of wild boar (*Sus scrofa* L.) groups in Mediterranean habitat. Ibex 3, 102-107.

¹³ Said et al. (2012) Sex effect on habitat selection in response to hunting disturbance: the study of wild boar. European Journal of Wildlife Research 58, 107–115. http://ase-research.org/tolon/Said_sex_effect.pdf

¹⁴ Servanty et al. (2011) Influence of harvesting pressure on demographic tactics: implications for wildlife management. Journal of Applied Ecology 48, 835-843.

¹⁵ Groot Bruinderink et al. (2000) De geschiktheid van natuurgebieden in Noord-Brabant en Limburg als leefgebied voor edelhert en wild zwijn. Alterra-rapport 086. <http://www2.alterra.wur.nl/Webdocs/PDFFiles/Alterrarapporten/AlterraRapport86.pdf>

namelijk dat de wilde zwijnen in Nederland de in de varkenshouderij meest gevreesde ziektes niet bij zich dragen¹⁶.

¹⁶ Bruinderink et al. (2009) Ex ante evaluatie van maatwerk beheer van wilde zwijnen. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1944.

4. ADVIES OVER BEHEER WILDE ZWIJNEN IN NOORD-BRABANT

Om politiek en maatschappelijk voldoende draagvlak te creëren om leefgebieden beleidsmatig en in de praktijk toe te wijzen aan wilde zwijnen, is het van belang dat de Provincie vooraf aangeeft hoe mogelijke overlast voorkomen en gecompenseerd gaat worden. Diervriendelijke maatregelen, zoals het plaatsen van hekken op strategisch geschikte plekken, op de scheiding weg en bosgebieden^{17,18} en landbouw- en bosgebieden^{19,20} heeft onze voorkeur. Goede hekken zorgen voor 100% reductie in gewasschade en verkeersongevallen. Uiteraard is het noodzakelijk om deze maatregel, die de leefomgeving versnipperd, in combinatie met faunapassages en tunnels toe te passen²¹. Naast hekken zijn wildsignaleringsystemen een hoog effectief middel om ongevallen te verminderen^{17,18,22} (tot 87% reductie in het aantal aanrijdingen). Deze twee toepassingen verdienen ons inziens een prominente plek in het beheersen van wilde zwijnen populaties in Noord-Brabant.

Taken die voor 2015 vanuit de centrale overheid geregeld werden (Faunafonds), namelijk het uitkeren van schade en maatregelen bevorderen ter voorkoming en bestrijding van faunaschade, zijn sinds 2015 gedecentraliseerd naar de provincies. Dit biedt de Provincie gelegenheid om vanuit de daaruit vrij komende gelden alternatieven beter, effectiever en innovatiever in te zetten om schade te voorkomen. De provincie heeft er belang bij actief te investeren in onderzoek naar de ontwikkeling van nieuwe, en het testen van bestaande, niet dodelijke alternatieve maatregelen om schade te voorkomen. Wanneer ze deze toepast, treedt er namelijk minder schade op en hoeft de provincie structureel minder uit te keren aan agrariërs. Dit investeren kan bv. via subsidies aan agrariërs die innovatieve middelen willen testen. Ook heeft de provincie er belang bij dat het draagvlak voor het gebruik van bestaande, werkende alternatieven toeneemt. Dit kan door gebruikers actief te informeren over bestaande, werkende alternatieven, door alternatieve middelen via een depot gratis beschikbaar te stellen en door het verschuiven van uitkering voor schade naar subsidies voor het inzetten van alternatieven. In het geval van wilde zwijnen is het plaatsen van hekken vele malen effectiever om schade te voorkomen dan afschot^{18,19}. Agrariërs die zich aantoonbaar actief inzetten om alternatieven te gebruiken en te ontwikkelen, maar toch schade oplopen, krijgen wel een schadevergoeding van de provincie, in tegenstelling tot agrariërs die niets doen en enkel hun schade claimen.

¹⁷ Ooms (2010) Wildongevallen: Preventieve maatregelen en hun toepassingsgebied. NOVI verkeersacademie.
<http://www.verkeerskunde.nl/Uploads/2010/12/Ooms--60-scriptie-26-mei-DEFINITIEF.pdf>

¹⁸ Beckmann et al. (2010) Safe Passages. Island Press. Washington

¹⁹ Honda et al. (2009) Effectiveness of newly-designed electric fences in reducing crop damage by medium and large mammals. Mammal Study 34, 13-17.

²⁰ Reidy et al. (2009) Evaluation of electric fencing to inhibit feral pig movements. Journal of Wildlife Management 72, 1012-1018.

²¹ <http://www.mjpo.nl/faunapassages/ecoducten/>

²² <http://www.traffic2000.nl/wildwaarschuwing/>

5. ALGEMENE STANDPUNTEN VAN DE DIERENBESCHERMING

5.1 Natuur

De Dierenbescherming streeft naar robuuste, aaneengesloten, procesgestuurde natuur waarin wilde dieren rustig kunnen leven en op natuurlijke en zelfstandige wijze kunnen functioneren.

5.2 Jacht

Jacht voor plezier en benutting is voor de Dierenbescherming onacceptabel. Die dieren die kunnen voorkomen in het landschap dat grotendeels naar onze hand is gezet, moeten zoveel mogelijk met rust gelaten worden. Jacht past hier niet in. Het veroorzaakt naast verstoring ook dierenleed omdat dieren niet altijd in één keer worden gedood^{23,24}. Bovendien acht de Dierenbescherming wildconsumptie niet noodzakelijk omdat alternatieven voor handen zijn.

5.3 Schadebestrijding en beheer

De Dierenbescherming hanteert voor schadebestrijding en beheerjacht een 'nee, tenzij'-beginsel: dieren worden bij overlast niet gedood, tenzij alternatieven redelijkerwijze niet voorhanden zijn. De overlast moet daarbij aantoonbaar en buitenproportioneel zijn.

5.4 Contraceptie als methode in het beheer

Contraceptie is in het beheer van grote hoefdieren alleen reëel en wenselijk als het kleine, overzichtelijke populaties dieren betreft, zoals in stadsparken. De Dierenbescherming is tegen het gebruik van contraceptie in het beheer van dieren in grote aaneengesloten gebieden om de volgende redenen²⁵:

- Om een populatie te kunnen stabiliseren of reduceren is het noodzakelijk om 50 tot 90% van de vruchtbare vrouwtjes in een populatie te behandelen. Elk dier moet een op afstand herkenbaar, individueel kenmerk toegediend krijgen, waarvoor ieder dier apart gevangen dient te worden, om zo op afstand herhaalinjecties te kunnen toedienen. Het vangen, kenmerken en injecteren levert veel teveel stress op voor wilde dieren;
- Er kunnen immuunreacties of weefselreacties ontstaan op de plek van de injectie; dit brengt ongewenste gezondheidsrisico's met zich mee;
- Wanneer contraceptiemiddelen in de grond gestopt worden is er geen zicht op welke dieren er nog meer eten van de contraceptiemiddelen. Hierdoor is de kans groot dat onbedoeld het reproductieproces van anderen (mogelijk beschermde diersoorten) ook verstoord wordt;

²³ Ebbinga et al. (2010) Onderzoek naar ganzentrek en het voorkomen van vogelgriep. Alterra-rapport 2055.

<http://content.alterra.wur.nl/Webdocs/PDFFiles/Alterrarapporten/AlterraRapport2055.pdf>

²⁴ Dekker & Groot Bruinderink (2010) Effecten van populatiebeheer op gedrag van ree, damhert, edelhert en wild zwijn. Rapport 2010.071. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

<http://www.dierenbescherming.nl/fileupload/Effecten%20van%20populatiebeheer%20op%20gedrag%20van%20ree%20damhert%20edelhert%20en%20wild%20zwijn.pdf>

²⁵ Kuiper en van Wieren (2010) Contraceptie als methode in het beheer van hoefdierpopulaties. Wageningen Universiteit. <http://www.ncp.wur.nl/NR/rdonlyres/7C0CE9DA-A049-4A4E-A019-A4248B16ED0F/120271/KuiperenvanWieren2010.pdf>

- Het natuurlijk gedrag van dieren verandert vaak. De bronsttijd kan langer worden, wat de dieren meer energie kost. Dit kan welzijnstechnisch nadelig zijn, als dieren hierdoor minder vet opbouwen om de winter door te kunnen komen;
- De natuurlijke groepsstructuur verdwijnt doordat er geen jongen meer worden geboren en de genetische variatie in de populatie wordt beperkt;
- Het natuurlijke selectieproces verdwijnt, waardoor op lange termijn mogelijk minder aangepaste vrouwtjes jongen krijgen. Deze zijn misschien niet het beste aangepast aan de omgeving, waardoor er welzijnsproblemen optreden op de lange termijn;
- Veel contraceptiemiddelen zijn niet biologisch afbreekbaar, waardoor de middelen in de voedselketen overgedragen kunnen worden of zich ophopen in het milieu.

De Dierenbescherming is voorstander van een natuurlijk reguleringsmechanisme waarbij dieren die weinig voedsel binnen krijgen, minder snel nakomelingen zullen voortbrengen. Dit betekent dat zodra de draagkracht van een gebied is bereikt de groei van de populatie vanzelf stopt, dan wel dat de dieren naar een ander gebied migreren. Dit laatste is te bevorderen door gebieden met elkaar te verbinden via de aanleg van natuurstroken tussen grotere natuurgebieden (uitvoeren van het Natuurnetwerk).